

Asia: VN/18780/2023-LVM-180

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Lausunnonantajan lausunto

Vastaavatko strategiset linjaukset (ml. alueelliset painotukset) valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämistarpeita?

Tiestön ja infran osalta Suomen Autokoululiitto yhtyy Suomen Kuorma-autoliiton (SKAL) antamaan lausuntoon. Autokoululiitto haluaa kuitenkin huomauttaa, ettei suunnitelmaluonnoksessa ole painotettu riittävästi liikenneturvallisuutta parantaviin aineettomiin toimenpiteisiin. Suunnitelmaluonnoksen mukaan henkilöautojen liikennesuorite tulee kasvamaan pitkälle tulevaisuuteen. Tämä yhdistettynä autokannan vanhentumiseen ja toisaalta uuden tekniikan murrokseen sekä nuorempien ja ikääntyneiden kuljettajien kasvavaan määrään, asettaa paineita valistus ja koulutustyölle. Koulutuksen ja valistuksen panostaminen on investointi tulevaisuuteen. Se luo edellytykset taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään liikennejärjestelmään.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen toimenpiteistä?

Suunnitellut toimenpiteet ovat oikean suuntaisia, lukuun ottamatta koulutuksen ja valistuksen huomioimista. Toimenpiteissä on otettava huomioon eri ikäisten sekä myös suurten asutuskeskusten ulkopuolella asuvien liikkumistarpeet. Liikenteen muuttuminen monimutkaisemmaksi sekä ajoneuvotekniikan nopea kehittyminen luo tarpeen tiellä liikkujien elinikäiselle koulutukselle. Yhä nuoremmat liikkuvat liikenteessä erilaisilla ajoneuvoilla. Liikennekoulutuksen määrä tulisikin kasvattaa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Ikääntyneiden liikenteessä pärjäämiseen tulisi myös panostaa, paitsi turvallisuuden takia, mutta myös siksi, että se edesauttaa heidän mahdollisuuksiaan tulla toimeen kotona mahdollisimman pitkään.

Suunnitelmaluonnoksessa erityisen hyviä ovat toimenpiteet, jotka kohdistuvat kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä televiestintäverkon parantamiseen ja kehittämiseen.

Onko suunnitelmaluonnoksen rahoitus kohdennettu oikein rahoitusohjelman sisällä?

Erityyppisten ajoneuvojen määrä on lisääntynyt viime vuosina, esimerkiksi erilaisilla sähköllä kulkevilla laitteilla. Liikennesääntöjen tuntemus ja liikennekäyttäytymisen etiketti ovat tärkeitä yhä nuoremmille. Toinen kasvava ja erityistä tukea tarvitsevaa ryhmä ovat ikääntyneet ihmiset. Näille ennen mainituille ryhmille tulisi suunnata koulutusta ja valistusta heidän liikkumisensa turvallisuuden parantamiseksi ja liikkumismahdollisuuksien lisäämiseksi. Pelkän markkinapohjaisen koulutuksen ongelma, on sen kohdistuminen vain jo asiasta kiinnostuneille. Koulutuksen ja valistuksen saaminen laajemmalle joukolle edellyttää julkista rahoitusta. On myös selvitettävä, onko elinikäiseen liikennekoulutukseen saatavissa EU-rahoitusta?

Suomen autokoululiitto pitää hyvänä, että perusväylänpitoon osoitettavat varat pysyvät jokseenkin ennallaan. Inflaation takia tämä kuitenkin käytännössä tarkoittaa sitä, että korjausvelka tulee jatkossakin kasvamaan. Perusväylänpitoon tulisi satsata enemmän, jotta edes runkoverkon kunto olisi tyydyttävä.

Mielipiteenne suunnitelmaluonnoksen vaikutusarvioinnista ja ympäristöarvioinnista (SOVA-laki 8.4.2005/200)?

Suunnitelmaluonnoksen toteutusta ja ympäristövaikutuksia on seurattava ja arvioitava jatkuvasti. Toimien toteutumista ja niiden tehokkuutta on mitattava niin, että se ohjaa kustannustehokkaampiin toiminta malleihin ja päätöksentekoon.

Muut huomiot?

Suomi on sitoutunut niin sanottuun nolla-visioon, jonka mukaan kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Liikennekuolemien osalta suunta on ollut hyvä, johtuen suurelta osin autokannan uusiutumisen sekä paremmasta hoidosta ja hoitoon pääsystä. Suunnitelma luonnoksessa liikenneturvallisuutta lähestytään safe-system ajattelumallilla, missä koko järjestelmä tehdään sellaiseksi, että se antaa anteeksi ihmisen tekemät virheet. Suunnitelmaluonnoksessa on jätetty kuitenkin lähes huomiotta onnettomuuksien juurisyöt, jotka löytyvät lähes aina ihmisen omasta toiminnasta. Suomen Autokoululiitto toivoo, että suunnitelmaa lisättäisiin myös kansalaisten liikennekäyttäytymiseen vaikuttavia toimenpiteitä ja niiden toteuttamiseen osoitettaisiin varoja.

Suominen Timo
Suomen Autokoululiitto ry